

NTIExpress

Biuletyn

Naukowego Towarzystwa Informatyki Ekonomicznej

Nr 2 (67) Lipiec 2022

Naukowe Towarzystwo Informatyki Ekonomicznej
al. Armii Krajowej 36b
42-200 Częstochowa
<http://ntie.org.pl>

W TYM NUMERZE

1. Konferencja *Wiedza i technologie informacyjne w kreowaniu przedsiębiorczości*
2. Konferencja *Platformy cyfrowe: ekosystemy, dostawcy, klienci*
3. Konferencja DEMIST'22
4. Konferencja *Informatyka w Zarządzaniu*
5. Wyniki XXV Konkursu Prac Dyplomowych NTIE
6. Special Issues – zaproszenia do publikacji
7. Wpływ akcjonariuszy na kreowanie wartości spółki kapitałowej w sektorze IT – doktorat Wojciecha Murasa
8. Informacja kwerencyjna i imperatywna – przyczynek
9. Felieton *ZETO przez Internet*
10. Składki członkowskie
11. Zespół Redakcyjny

Zaproszenia na konferencje naukowe

Konferencja *Wiedza i technologie informacyjne w kreowaniu przedsiębiorczości*

**WIEDZA I TECHNOLOGIE INFORMACYJNE
W KREOWANIU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI**

IX Ogólnopolska Konferencja Naukowa

**POLI
TECH
NIKA** Politechnika
Częstochowska

 Wydział
Zarządzania

ntiE

Szanowni Państwo,
mamy zaszczyt zaprosić Państwa na IX Ogólnopolską Konferencję Naukową WIEDZA I TECHNOLOGIE INFORMACYJNE W KREOWANIU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, która odbędzie się w trybie hybrydowym:

*stacjonarnie w Olsztynie koło Częstochowy oraz on-line
w dniach 6 - 7 października 2022 r.*

Organizatorami tego wydarzenia są Katedra Informacyjnych Systemów Zarządzania na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej oraz Naukowe Towarzystwo Informatyki Ekonomicznej.

Celem tegorocznego spotkania jest wymiana poglądów i wyników badań naukowych z obszaru zastosowań technologii informacyjnych w środowisku biznesowym, administracji państwowej i samorządowej oraz akademickim. Tematyka obrad będzie ukierunkowana między innymi na zagadnienia takie jak:

- Ekonomiczne, społeczne oraz kulturowe uwarunkowania cyfrowej transformacji biznesu i administracji
- Zasoby informacji, wiedzy i ICT w zarządzaniu organizacją
- Przedsiębiorczość, konkurencyjność i innowacyjność w dobie transformacji cyfrowej
- Aspekty społeczne, środowiskowe, ekonomiczne, kulturowe zastosowań ICT w organizacjach
- Analityka wielkich zbiorów danych, procesów biznesowych i mediów społecznościowych

Drugi dzień konferencyjnych obrad chcemy dedykować młodym naukowcom. Doktorantów wraz z promotorami zapraszamy na X Konsorcjum Doktoranckie organizowane przez NTIE. W programie przewidujemy prezentacje koncepcji rozpraw doktorskich i dyskusję, warsztaty z wybranych problemów metodyki projektowania i prowadzenia badań naukowych oraz warsztaty dobrych praktyk pisania artykułów naukowych. Konsorcjum Doktoranckie oraz z sesje prezentacji referatów będą odbywały się równocześnie w oddzielnych salach.

Więcej informacji na stronie Konferencji <http://konferencja.czyst.pl>

Platformy cyfrowe: ekosystemy, dostawcy, klienci

Już blisko dekadę temu Parker, Van Alstyne i Choudary sformułowali spektakularne stwierdzenie: "platforms are eating the world". Platformy cyfrowe stały się hubami gospodarki cyfrowej, a największe z nich potęgami gospodarczymi i niezbywalnym elementem naszej codzienności.

Institut Informatyki i Gospodarki Cyfrowej Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie organizuje konferencję *Platformy cyfrowe: ekosystemy, dostawcy, klienci*. Celem konferencji - oprócz dyskusji naukowej - jest wydanie monografii o platformach cyfrowych napisanej z myślą o polskich czytelnikach. Konferencja zaplanowana jest na 7 grudnia.

[Link do strony konferencji](#)

Wszystkich zainteresowanych serdecznie zapraszamy!

W imieniu Rady Programowej,
Tymoteusz Doligalski i Michał Goliński

DEMIST'22 Digital Economy – Management, Innovation, Society & Technology

VI Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Gospodarka Cyfrowa – zarządzanie, innowacje, społeczeństwo i technologie”

Czas: 22 i 23 listopada 2022 r.

Miejsce: online

Organizatorzy:

Wydział Zarządzania Politechniki Warszawskiej
Centrum Zarządzania Innowacjami i Transferem
Technologii PW

Strona internetowa: <https://demist.pw.edu.pl/>

VI Ogólnopolska Konferencja Naukowa DEMIST'22 (Gospodarka cyfrowa - zarządzanie, innowacje, społeczeństwo i technologie) - podobnie jak poprzednie edycje - będzie spotkaniem świata nauki, biznesu i administracji. Podczas konferencji omówimy najważniejsze zjawiska i kierunki zmian na rynku cyfrowym i ich wpływ na przyszłość zarządzania.

Publikacja

Artykuły zgłoszone na konferencję, po akceptacji tematu i uzyskaniu dwóch pozytywnych opinii recenzentów, zostaną opublikowane w czasopiśmie „Foundations of Management” lub „Przegląd Organizacji”.

Wiodące tematy

- Marketing cyfrowy przyszłości - automatyzacja, czy humanizacja
- Techniki startupowe w procesach innowacyjnych w korporacjach
- Gig Economy
- Zmiany pracy w transformacji cyfrowej przedsiębiorstw w drodze do Przemysłu 4.0
- Sharing Economy

Ważne daty

14.10 informacja o zakwalifikowaniu do wystąpień

04.11 udostępnienie ostatecznego programu konferencji, termin przestania prezentacji do zaakceptowanych wystąpień

12.11 końcowy termin zgłoszeń i wpłat

Konferencja Informatyka w Zarządzaniu 2022

Szanowni Państwo,
w imieniu Organizatorów zapraszam na VIII Konferencję „Informatyka w Zarządzaniu”, która odbędzie się w dniach 1-2 grudnia 2022 we Wrocławiu, na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.

Konferencja Naukowa IwZ to corocznie organizowane spotkania pracowników nauki z Polski i zaproszonych badaczy ośrodków zagranicznych specjalizujących się w informatyce ekonomicznej. Celem konferencji jest prezentacja wyników badań nad wykorzystaniem systemów i technologii informacyjnych do wspomagania zarządzania w organizacjach biznesowych i publicznych oraz transformacji w gospodarce i społeczeństwie. Konferencja tworzy forum wymiany osiągnięć naukowych oraz podejmowania wspólnych inicjatyw badawczych.

Zakres tematyczny wydarzenia obejmuje m.in.:

- inżynierię systemów informatycznych w organizacjach,
- metody wspomagania decyzji i neuronauki poznawczej,
- systemy informatyczne w transformacji organizacji biznesowych i publicznych,
- systemy informatyczne w transformacji społeczeństwa,
- ład organizacyjny w zarządzaniu IT,
- zarządzanie zasobami.

Szczegółowe informacje znajdują się na stronie konferencji IwZ'2022:

<https://iwz2022.ue.wroc.pl/>

Konferencja organizowana jest przez z Katedrę Inteligencji Biznesowej w Zarządzaniu, Katedrę Systemów Informacyjnych, Katedrę Technologii

Informacyjnych i Katedrę Zarządzania Procesami Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu Szczecińskiego we współpracy z: Katedrą Informatyki i Rachunkowości Międzynarodowej Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Katedrą Systemów Informacyjnych Zarządzania na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, Katedrą Systemów Informacyjnych i Logistyki na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Katedrą Informatyki na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego i Katedrą Informatyki w Zarządzaniu i Katedrę Metod Wspomagania Decyzji i Neuronauki Poznawczej Uniwersytetu Szczecińskiego.

Z wyrazami szacunku

dr hab. Helena Dudycz, prof. UEW/Ph.D. Associate Professor

w imieniu Kolegium Komitetu Naukowego:

prof. dr hab. Witold Chmielarz,
Uniwersytet Warszawski - wiceprzewodniczący
prof. dr hab. Jerzy Kisielnicki,
Uniwersytet Warszawski - wiceprzewodniczący
prof. dr hab. inż. Kesra Nermend,
Uniwersytet Szczeciński - wiceprzewodniczący
prof. dr hab. Zdzisław Szyjewski,
Uniwersytet Szczeciński - wiceprzewodniczący
prof. dr hab. Ewa Ziemia,
Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach -
wiceprzewodnicząca
dr hab. Anna Kaczorowska, prof. UŁ,
Uniwersytet Łódzki - wiceprzewodnicząca
dr hab. Małgorzata Łatuszyńska, prof. US,
Uniwersytet Szczeciński - wiceprzewodnicząca
dr hab. Zbigniew Pastuszek, prof. UMCS,
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie -
wiceprzewodniczący

Wyniki XXV Konkursu Prac Dyplomowych NTIE

Szanowni Państwo!

Pragniemy poinformować, iż Komisja Konkursowa Naukowego Towarzystwa Informatyki Ekonomicznej w składzie :

dr hab. inż. Anna Sottysik-Piorunkiewicz, prof. UE - przewodnicząca

dr hab. Maria Mach-Król, prof. UE - członek

dr Mariusz Żytniewski - sekretarz

rozstrzygnęła wyniki XXV Konkursu Prac Dyplomowych NTIE.

Do Konkursu zgłoszono łącznie 21 prac dyplomowych, w tym 11 prac magisterskich i 10 prac licencjackich/inżynierskich. Na podstawie recenzji zrealizowanych przez grono znamienitych Profesorów, Członków NTIE wyłoniono zwycięzców Konkursu. Wśród laureatów znalazło się trzech absolwentów studiów licencjackich/inżynierskich i pięciu absolwentów studiów magisterskich. Zgodnie z regulaminem Konkursu każda praca została zrecenzowana przez dwóch recenzentów z niezależnych ośrodków akademickich w Polsce, a maksymalnie za każdą recenzję można było uzyskać 36 punktów.

W konkursie na najlepszą pracę licencjacką lub inżynierską z informatyki ekonomicznej obronioną w roku 2021 ogłoszono następujące wyniki:

Pierwsze miejsce (liczba otrzymanych punktów 66):

Autor: Oskar Riewe-Perła

Tytuł pracy: Human Activity Recognition and Prediction in Smart Home Environment with Deep Learning

Promotor: dr hab. Agata Filipowska, prof. UEP, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

Drugie miejsce (liczba otrzymanych punktów 64):

Autor: Renata Gola

Tytuł pracy: Zastosowanie narzędzi Business Intelligence do analizy wpływu mediów społecznościowych na wartość europejskich spółek publicznych

Promotor: dr hab. Jacek Cyprijański, prof. US, Uniwersytet Szczeciński

Trzecie miejsce (liczba otrzymanych punktów 63):

Autor: Oskar Dołżkiewicz

Tytuł pracy: Wykorzystanie metod głębokiego uczenia ze wzmocnieniem w grach

Promotor: dr hab. Agata Filipowska, prof. UEP, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

W konkursie na najlepszą pracę magisterską z informatyki ekonomicznej obronioną w roku 2021 ogłoszono następujące wyniki:

Pierwsze miejsce (liczba otrzymanych punktów: 64):

Autor: Magda Witecka

Tytuł pracy: Analiza e-sportowców w grze Counter Strike: Global Offensive

Promotor: dr hab. Paweł Baranowski, prof. UŁ, Uniwersytet Łódzki

Drugie miejsce (liczba otrzymanych punktów: 61) ex aequo:

Autor: Bartłomiej Hadasik

Tytuł pracy: Reduction of information asymmetry in e-commerce: the web scraping approach

Promotor: dr hab. Maria Mach-Król, prof. UE, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

Autor: Błażej Czuczvara

Tytuł pracy: Zastosowanie uczenia maszynowego w wierzytelnościach z użyciem języka Python

Promotor: dr Krzysztof Hauke, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

Trzecie miejsce (liczba otrzymanych punktów: 58) ex aequo:

Autor: Adrian Stępiak

Tytuł pracy: Klasyfikacja spożycia według celu za pomocą metod przetwarzania języka naturalnego

Promotor: dr hab. Paweł Baranowski, prof. UŁ, Uniwersytet Łódzki

Autor: Monika Siwec

Tytuł pracy: Wykorzystanie process mining w przedsiębiorstwach na przykładzie branży e-commerce

Promotor: dr hab. Andrzej Sobczak, prof. SGH, Szkoła Główna Handlowa

Dziękujemy wszystkim biorącym udział w Konkursie, głównie Promotorom i Absolwentom, którzy zgłosili swoje prace do XXV Konkursu Prac Dyplomowych NTIE, za zapewnienie bardzo wysokiego poziomu Konkursu. Nasze szczególne podziękowania składamy Recenzentom zaangażowanych w prace konkursowe, przede wszystkim za wykonanie recenzji, i jednocześnie za umożliwienie rozstrzygnięcia Konkursu w oczekiwanym terminie. Wszystkim laureatom serdecznie gratulujemy!

Wręczenie nagród konkursowych odbędzie się podczas Uroczystej Gali w czasie IX Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Wiedza i technologie informacyjne w kreowaniu przedsiębiorczości” w Olsztynie koło Częstochowy w dniach 6 - 7 października 2022 r.

Serdecznie zapraszamy!

W imieniu Komisji Konkursowej

dr hab. inż. Anna Sołtysik-Piorunkiewicz, prof. UE

Special Issues – zaproszenia do publikacji

Smart technologies in the management and development of cities and business

Dear Colleagues,

Contemporary cities are becoming increasingly complex systems. Managing them and planning their development requires more and more advanced intelligent technologies. At the same time, new innovative ideas for tools, methods, and areas of socio-economic life are proposed. The purpose of using smart technology is to constantly improve citizens' quality of life and implement the principles of sustainable development. The condition sine qua non for the success of implementing the Smart City concept is effective management of the development of smart cities, starting with planning and integrating their complex and multidimensional structure. In particular, the core infrastructure elements are energy, transport, logistic system efficiency, and innovative ICT solutions, including the IoT tools and other intelligent devices supporting sustainable city development.

Deadline for manuscript submissions: 31 December 2022

This Special Issue aims to group all the possibilities for using ICT and different intelligent tools in Smart Cities Development Management. These include, in particular, but not exclusively:

- Smart technologies in the energy industry
- Sustainable development of the energy industry
- Intelligent technologies in smart city management
- The impact of the pandemic on the transformation of ICT technologies used in business and smart city
- Artificial intelligence in business processes
- Internet of Things in Smart City management
- 3D urban development planning
- The use of GIS technology in planning development and investments in Smart Cities
- Regional Business Spatial Community
- Industry 4.0 solutions in the energy industry
- Sustainable development of a smart city
- Development of renewable energy information systems
- Business Models For Smart Cities
- Open data initiatives for Smart Cities

Special Issue Editors:

Dr Cezary Stępiak
Prof. Dr. Iwona Chomiak-Orsa
Dr Ilona Pawełszek

More information and submission
https://www.mdpi.com/journal/energies/special_issues/5SE8B62CD4

energies

an Open Access Journal by MDPI

Smart Technologies in the Management and
Development of Cities and Business

A special issue of MDPI International Journal of Environmental Research and Public Health

(ISSN 1660-4601)

IMPACT FACTOR 4,614

This special issue belongs to the section "Health-Related Quality of Life and Well-Being".

Deadline for manuscript submissions: 5 January 2024

Special Issue Editors

Dr. Joanna Rosak-Szyrocka

Dr. Justyna Żywiłek

Dr. Usama Awan

Dr. Magdalena Wyszynska

Keywords

- quality of life
- management
- quality
- industry 4.0
- VUCA world
- satisfaction
- patient
- healthcare

More information:

https://www.mdpi.com/journal/ijerph/special_issues/Qual_Life_Chall_XXI_Century

A Sustainable Approach to Energy Management in the Supply Chain

Special Issue MDPI Energies "A Sustainable Approach to Energy Management in the Supply Chain"

IMPACT FACTOR 3,252

Special Issue Editors

Dr. Justyna Żywiłek

Dr. Joanna Rosak-Szyrocka

Deadline for manuscript submissions: 30 September 2022

Keywords

- sustainable approach to energy
- supply chain in the energy sector
- energy management

More information: https://www.mdpi.com/journal/energies/special_issues/ASAEM_SC

Wpływ akcjonariuszy na kreowanie wartości spółki kapitałowej w sektorze IT

Doktorat Wojciecha Murasa

W dniu 1 czerwca w Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej odbyła się i zakończyła sukcesem obrona rozprawy doktorskiej napisanej w trybie eksternistycznym przez [Wojciecha Murasa, prezesa spółki Netology](#).

Promotorem w przewodzie był dr hab. Krzysztof Zamasz, profesor Akademii WSB, dla którego był to debiut promotorski. Recenzentami byli dr hab. Henryk Dźwigoł, profesor Politechniki Śląskiej oraz niżej podpisany. Komisją doktorską kierował prof. Marek Lisiński. Obrona miała głęboko naukowy charakter, solidna wiedza naukowa i szerokie horyzonty zawodowe kandydata umożliwiły interesującą wymianę poglądów wokół tematu rozprawy. Rezultatem był wniosek komisji doktorskiej do Rady Naukowej Dyscypliny Nauk o Zarządzaniu i Jakości w Akademii WSB o nadanie stopnia doktora z wyróżnieniem.

Praca stanowi znakomity przykład jak praktyk podsumowując swoje wieloletnie obserwacje praktyki zarządzania wnosi ciekawe nowinki do teorii. Zacytuję streszczenie rozprawy:

„Rozprawa doktorska jest poświęcona problemowi wpływu akcjonariuszy na zdolność przedsiębiorstw działających w sektorze IT do długoterminowej kreacji wartości przedsiębiorstwa. Tak sformułowany temat rozprawy ma wskazywać na kilka ważnych wartości, zarówno w ujęciu teoretycznym jak i praktycznym, podjętego problemu badawczego. W temacie rozprawy mowa jest więc o skutecznym zarządzaniu wartością przedsiębiorstwa rozpatrywaną w długim horyzoncie czasowym w kontekście wpływu właścicieli spółek kapitałowych. Rozprawa ma charakter teoretyczno-empiryczny. W części teoretycznej, poprzez przeprowadzenie badań literaturowych, dokonano identyfikacji kluczowych ścieżek realizacji wpływu akcjonariuszy na skuteczność kreacji wartości przedsiębiorstw działających w sektorze IT. Dokonano transformacji

problemu decyzyjnego akcjonariuszy spółek kapitałowych sektora IT na problem badawczy oraz przeprowadzono konceptualizację i operacjonalizację modelu badawczego. Efektem tego etapu rozprawy stało się zaproponowanie dwóch modeli badawczych, nazwanych w rozprawie jako podejście ogólne oraz wąskie, opisujących potencjalną zależność akcjonariusza na skuteczność kreacji wartości przedsiębiorstwa sektora IT. W podejściu ogólnym (holistycznym) zaproponowano implikację roli menedżerskiej wypełnianej przez akcjonariusza na skuteczność kreacji wartości z zastosowaniem zmiennych pośredniczących, leżących po stronie czynników związanych z akcjonariuszami, spółką oraz rynkiem, a kształtujących siłę i kierunek tej relacji. W podejściu wąskim z uwzględniono siłę zaangażowania aktywnych akcjonariuszy w realizację zidentyfikowanych zadań na rzecz spółki (katalog zadań) czy przyjmowanych względem niej postaw (katalog postaw) na skuteczność kreacji wartości przedsiębiorstwa sektora IT. Część empiryczna skupia się na zastosowaniu wypracowanych w części teoretycznej rozprawy modeli badawczych, zebraniu danych empirycznych i podjęciu wniosku naukowego. Cel ten zrealizowano poprzez zastosowanie opracowanej na potrzeby rozwiązania problemu badawczego metodyki badawczej i zastosowaniu triangulacji źródeł danych zebranych metodą delficką oraz studiami przypadków. Jednocześnie autor skonstruował, z zastosowaniem metod uczenia maszynowego, i dokonał walidacji, prototyp instrumentu wspomagającego decyzje akcjonariuszy w kontekście wpływu na skuteczności kreacji wartości przedsiębiorstwa.”

Recenzenci wysoko ocenili rozprawę, zwracając uwagę na dojrzałość postawienia problemu badawczego, biegłość w doborze narzędzi badawczych oraz wnikliwość wniosku. Namawiam członków NTIE do zwrócenia uwagi na tę rozprawę.

Dr hab. inż. Janusz Zawiła-Niedźwiecki
Politechnika Warszawska, Wydział
Zarządzania

Informacja kwerencyjna i imperatywna – przyczynek

Wstęp

W analizach informacji zazwyczaj jest brany pod uwagę tylko jeden jej rodzaj: informacja faktograficzna, opisująca stan rozpatrywanej rzeczywistości - gospodarczej, społecznej itp. Poza analizą pozostaje szereg innych rodzajów, w szczególności informacja kwerencyjna i imperatywna. Tymczasem w procesie komunikowania się człowiek pyta i odpowiada, a także przekazuje swoje stanowisko w rozpatrywanej kwestii, niekiedy (w zarządzaniu) przekazuje swoje polecenia. W ten sposób wyraża swoje illokucyjne stanowisko¹.

Celem tej glosy jest przedstawienie pewnej charakterystyki tych dwóch rodzajów informacji i ukazanie ich roli w procesach komunikacyjnych jako spoiwa społecznego.

Informacja kwerencyjna

Człowiek jest istotą pytającą i poszukującą prawdy o sobie i o otoczeniu. Roman Darowski (2008, s. 21) pisze: „Człowiek jest istotą spontanicznie pytającą i poszukującą. Pyta innych, pyta także siebie (...) Pytanie jest początkiem poszukiwania oraz przejawem i dowodem wyższości człowieka nad innymi bytami. (...) Pytanie świadczy o niedostatku wiedzy, czyli jakiejś niewiedzy, jest wyrazem jakiegoś niepokoju”. Zdzisław J. Kijas (2016) dopatruje się w pytaniach drogi do mądrości i podkreśla, że w szczególności ważne są pytania adresowane do samego siebie: na przykład czego człowiek pragnie najbardziej?

Informacja kwerencyjna to informacja zawarta w komunikatach-pytaniach. W najprostszym przypadku są to zdania pytające. Ale nie wyczerpuje to form zadawania pytań: często są pytania nie wprost. Komunikaty takie charakteryzują się zwrotami składającymi się z zaimków w rodzaju *czy, kto, co, jaki* lub liczebników *ile, jak dużo*, połączonych z odpowiednimi czasownikami, jak na przykład *ma, jest, posiada*. Informacje tego rodzaju należy odczytywać jako fakty wyrażające dążenie użytkownika do poznania nieznanego mu okoliczności, sytuacji czy zdarzeń. Informacje kwerencyjne wyrażają w szczególności zainteresowanie użytkownika określonymi okolicznościami. Pojawiają się one w toczących się rozmowach towarzyskich w zwrotach *słyszałaś?, wiesz że?* Czasami może nawet nie pojawić się *explicite* żaden ze wspomnianych zaimków czy liczebników, lecz sama wypowiedź rozmówcy wyraźnie sygnalizuje pytanie.

Informacja kwerencyjna pełni wielorakie funkcje. Nie podejmując próby przedstawienia ich pełnej listy (czy jest to w ogóle możliwe?) przedstawimy kilka przykładów:

- Pytanie i odpowiedź budują pewną przestrzeń - społeczną, pojęciową. „Ludzie (...) zadają pytania. Proszą o szczegóły. Obchodzi ich, co myślą inni, i okazują to, uważnie słuchając” - pisze Jeff Haden (2019, s. 66). Taki dialog wyróżnia człowieka wśród istot żywych. Kiedy człowiek przestaje rozmawiać i pytać innych, przestaje być człowiekiem - z mądrości starożytnych Rzymian.
- Pozwala zdobyć informacje niezbędne w codzienności.
- Pozwala doświadczyć trudu mozolnych dociekań myślowych. Pytania mają siłę uruchamiającą aktywność oraz zmieniają myślenie. Rozpalają wyobraźnię².
- Paweł Walczak (2012, s. 377) zauważa, że seria pytań i odpowiedzi (tzw. metoda sokratyczna), może być pożytecznym sposobem kształtowania kompetencji poznawczych i społecznych, jak:

¹ Illokucja - intencja wypowiedzi, np. obietnica, zastraszenie, ostrzeżenie, rozkaz itp.

² <https://4brain.ru/blog/силавопросов/>

- umiejętność dostrzegania problemu i twórczego poszukiwania jego rozwiązania,
- krytyczne i kreatywne myślenie,
- umiejętność klarownego wypowiedzania się i rzeczowej argumentacji,
- umiejętność uważnego słuchania innych,
- umiejętność współpracy w grupie, prowadzenia dialogu,
- postawa tolerancji i wzajemnego szacunku.

Zdaniem tego autora, metoda ta staje się pomocna przy formułowaniu celów i sposobów działania, na przykład w zarządzaniu.

- Specjaliści podkreślają, że pytania mogą okazać się wielce pomocne w rozwiązywaniu wielorakich konfliktów i w terapii (Walczak 2012, s. 378). Pytania i dialog sprawiają, że osoba indagowana nie może się wycofać do swojej twierdzy ze swoimi problemami.

Nadžib Mahfuz, egipski filozof i pisarz, laureat Nagrody Nobla, o pytaniu napisał, że o mądrości człowieka świadczą jego pytania oraz że pytanie stanowi istotę życia duchowego³.

Informacji kwerencyjnej można przypisać pewne charakterystyczne cechy, w szczególności:

- Niesie energię, która uruchamia procesy informacyjno-komunikacyjne. Dowodzą tego przedstawione wyżej funkcje, jakie tego rodzaju informacja pełni.
- Jest wielce zróżnicowana, przyjmuje różne formy wyrazu.
- Ma zróżnicowaną siłę oddziaływania - pytania są różnej jakości pod względem „wydobywczej siły” odpowiedzi. Rodzi to konieczność poszukiwania i stosowania odpowiednich reguł formułowania pytań.

Każde pytanie domaga się odpowiedzi - informacji. Opinia innej osoby - jej odpowiedź - może pomóc w odejmowaniu trafnych decyzji, w zrozumieniu trudnych kwestii. Ale błędnie sformułowane pytanie może utrudnić odpowiedź. Jakie pytanie - taka odpowiedź. Umiejętność zadawania pytań jest więc kluczem do zdobywania informacji - częstokroć kluczem do odkryć. Nic też dziwnego, że popularne dziecięce pytanie *dlaczego?* jest drogą do poznawania życia i odkrywania całej jego złożoności. Polski filozof Maciej Witek (2010, s. 365), badając funkcje językowe w komunikacji społecznej, pisze, że istotną rolę odgrywa pytanie o pytanie.

Żeby otrzymać właściwą odpowiedź, trzeba właściwie formułować pytania. Jeff Haden, autor wielu publikacji na temat sukcesu, pisze, że często stawiamy właściwe pytanie, tylko niewłaściwie je formułujemy. Dlatego formułuje pięć reguł poprawnego zadawania pytań, tak by odpowiedź przyniosła pożądany efekt: (1) pytanie powinno być krótkie, (2) nie powinno zawierać albo-albo, (3) trzeba dociekać: zadawać dodatkowe pytania, prosić o wyjaśnienie wątpliwości, (4) nie wolno sugerować odpowiedzi, (5) nie wolno wtrącać się w tok rozumowania osoby odpowiadającej: nie podpowiadać odpowiedzi⁴

Informacja imperatywna

Informacja imperatywna to informacja niosąca treści o charakterze nakazowym. Jest wyraźnie widoczna w zdaniach zawierających wyrażenia *należy, musi, trzeba* itp. lub czasowniki w trybie rozkazującym. Często także jest wyrażana w formie opisowej lub w tekstach o charakterze informacyjno-instrukcyjnym. Jest na przykład zawarta w Dekalogu. Jej treść wynika z funkcji, jaką niesie w procesach komunikacyjnych. Luciano Floridi (2011, s. 30) wyróżnia ją jako jedną z trzech rodzajów informacji i nazywa ją *informacją dla rzeczywistości (information for reality)*. Jest to jedna z podstawowych form komunikowana się w społeczeństwie. Oznacza uaktywnienie i zmuszenie adresata do wykonania określonej czynności, podjęcia określonego działania, wyraża zakaz, radę,

³ Źródło: <https://www.livelib.ru/quote/44958445-mudrost-heopsa-nagib-mahfuz>.

⁴ Źródło: Richtig Fragen stellen: 5 Regeln für Fragen, die Sie wirklich ...

życzenie. Wyraża także prośby i pragnienia. Jest zawarta we wszelkich poleceniach, receptach, algorytmach, heurystykach. Jest to informacja pobudzająca do działania. Odgrywa istotną rolę w procesach organizowania wszelkich procesów - w tym procesów zarządczych. Powoduje odpowiednie zachowanie odbiorcy tej informacji:

- Aktywizuje, uaktywnia i ukierunkowuje na realizację określonych celów.
- Dynamizuje, wprowadza ruch, czyli zmiany jakościowe i ilościowe. Działa jak zapłon. Daje zastrzyk energii pobudzającej do aktywności.
- Organizuje procesy informacyjne, na przykład w zarządzaniu.
- Wywołuje określony skutek. Maciej Witek (2010, 365): „Skutkiem takim jest zmiana wywołana w sferze uczuć, myśli lub działań słuchaczy lub mówiącego bądź innych osób, polegająca na uwieńczeniu realizacji określonej procedury”.
- Porządkuje relacje społeczne w hierarchii *decydent-wykonawca*.
- Kształtuje osobowość: sprawia, że nadawca informacji imperatywnej nabiera cech przywódczych, a realizator danego poruczenia nabiera doświadczenia w wykonywaniu zadania i staje się specjalistą w określonym obszarze.

Pod względem illokucyjnym informację imperatywną można podzielić na dwie kategorie:

- na informację pozytywną, dynamizującą i pobudzającą do aktywności oraz
- na informację negatywną, zakazującą podejmowania określonych działań. Przykładów

dostarcza w szczególności Dekalog.

Wnioski

- Przedstawiona charakterystyka informacji kwerencyjnej i imperatywnej dowodzi, że procesy informacyjne nie można sprowadzić jedynie do informacji faktograficznych. Ma to istotne znaczenie w procesach komunikacyjnych w społeczeństwie informacyjnym.
- Wyróżnienie informacji kwerencyjnej i imperatywnej wyraźnie wskazuje na ograniczoność podejścia datalogicznego do informacji i redukcji tego pojęcia do danych interpretowanych jako liczby i symbole.
- Zarówno kwerencyjna, jak i imperatywna informacja ujawnia swoją energię z uwagi na asymetryczny rozkład informacji w społeczeństwie: człowiek dopytuje się, ponieważ sam nie posiada (lub nie jest pewien) informacji, które są mu potrzebne, a także przekazuje innemu członkowi społeczności informacje, których ten nie posiada, a które stają się czynnikiem dynamizującym.
- Niezbędne jest włączenie tematyki informacji w ogóle, a w szczególności tematyki informacji kwerencyjnej i imperatywnej do programów dydaktycznych zwłaszcza na kierunkach odnoszących adresowanych systemów informacyjnych i społeczeństwa informacyjnego.

*Prof. dr hab. Bogdan Stefanowicz
Szkoła Wyższa Informatyki Stosowanej i Zarządzania w Warszawie
pod auspicjami Polskiej Akademii Nauk
bstefanowicz44@gmail.com*

Bibliografia

- Darowski Roman (2008), *Filozofia człowieka*. Wyższa Szkoła Filozoficzno-Pedagogiczna IGNATIANUM. Wydawnictwo WAM, Kraków.
- Floridi Luciano (2011), *Philosophy of Information*. Oxford University Press.
- Haden Jeff (2019), *Mit motywacji. Nawet nie wiesz ile możesz osiągnąć*. Tłumaczyła Kaja Guccio. Wydawnictwo Marginesy, Warszawa.
- Kijas Zdzisław J. (2016), *Siła mądrości*. Wydawnictwo WAM, Karów.
- Walczak Paweł (2012), *Rozmowa sokratyczna: założenia, przebieg, praktyka*. *Przegląd Filozoficzny - Nowa Seria R. 21: 2012, Nr 3 (83), s. 365-379*.
- Witek Maciej (2010), *Czynności illokucyjne jako akty interakcyjne*. „Przegląd Filozoficzny” – Nowa Seria R. 19: 2010, Nr 3 (75), s. 359-389.

ZETO przez Internet

Główne tematy są teraz trzy, ale do żadnego z nich nijak nie pasują porzekadła o szczęśliwej, rzekomo, trójce (*aller guten Dinge sind drei* mawiąta moja Babcia, *omne trinum perfectum* głosił licealny łacinnik, a ci, którzy za drugi język obcy mieli francuski, robiąc dwuznaczne miny wspominali o jakimś *ménage à trois*, ale to chyba było z zupełnie innej już bajki). Nie pasują zaś, bo, za Nassimem Talebem, zrównano te tematy znaczeniowo z jego metaforycznymi, nie wieszczącymi nic dobrego, czarnymi łabędziami.

Fruną więc nad nami albo z nami, w kolejności pojawiania się: pandemia, inflacja i wojna.

O tej pierwszej, o pandemii, nie potrafię napisać już nic, bo jestem pod wrażeniem, jak doskonale sobie z nią poradziłyśmy (musi jakaś druga zapa, albo co). Tacy Niemcy, Anglicy, Francuzi czy Włosi ciągle mają każdego dnia po sto i więcej tysięcy nowych przypadków, a my w niektóre dni nie osiągamy nawet zwykłej setki. Tamtym jednak rośnie pandemia, ale za to spada inflacja (jak Niemcom w maju), która u nas spadać jakoś nie chce, a za to sięga po kolejne rekordy wzrostu.

Rzeczona inflacja to drugie ze wspomnianych czarnych ptaszysk i nie będziemy się nią tu więcej zajmować, by nie wyjść jak ci maklerzy ze starego dowcipu (jeden, do drugiego: - Zupełnie nie rozumiem, tego zjawiska. Drugi: - Zaraz ci to wytłumaczę... Na to ten pierwszy: - Wytłumaczyć to ja też potrafię, ale nadal nie rozumiem...). A jak już ktoś koniecznie chce, to, parafrazując ks. Chmielowskiego - inflacja, jaka jest, i tak każdy widzi.

Na dodatek jakaś agencja, podobno światowa, niebacznie wytyka nam malejący wskaźnik PMI, co może oznaczać kurs na stagflację. Czyni to niebacznie, bo nie wie, biedna, że jej wskaźnik może podzielić u nas losy

Nielsena czy WIBORu i po prostu znajdziemy albo stworzymy sobie taki, który pokaże nas takimi, jakimi sami chcielibyśmy się widzieć.

Trzeci z owych czarnych łabędzi to wojna i też nią zajmować się tu nie będziemy, bo nie jesteśmy w stanie przebić tych, którzy wiedzą, co w głowie mają przywódcy i dowódcy. Ograniczymy się tylko do stwierdzenia, że *force majeure*, jaką jest wojna, doskonale sprawdza się w retoryce, w roli głównej sprawczyni inflacji, i nic tu nie szkodzi, że ta ostatnia zaczęła się na długo przed tą pierwszą.

Poza tym - spokój u nas, jak to latem, i zupełnie nie byłoby czym się zajmować, gdyby w jednym niemal tygodniu - na torach, w różnych miejscach kraju, nie spotkały się cztery pary pociągów zbliżających się do siebie, jadąc po tym samym torze. Nie wszystkie jednak umysły poddały się upatowi, więc udało się te pociągi jakoś zatrzymać i tak przepadła kolejna okazja, by było o czym mówić i pisać.

Dziwi natomiast, że przeoczono taki rarytas jak awaryjne lądowanie naszego samolotu z wysoką delegacją senacką na pokładzie. Przecież szyby kabin pilotów nie pękają ot tak, same z siebie. Mam swoją na ten temat teorię - przyczyną zapewne była owej szyby rama, podstępnie zaopatrzona w odpowiedni destrukcyjny mechanizm, a jednocześnie dobrze pełniącą rolę anteny dla sygnału ową destrukcję wyzwajającego (słyszało się co nieco o antenach ramowych podczas pobierania nauk w szkołach!). Wyraźnie ktoś chciał nam pogrozić, niszczyć tylko jedną, zewnętrzną z dwóch szyb - jakby mówiąc: zobaczcie, co możemy wam zrobić, jak tylko będziemy chcieli. Postaram się wkrótce uzupełnić tę moją teorię o fakty. W końcu leciało się samolotem te kilka razy, więc swoje się wie. Skonsultuję to też z gronem znajomych ekspertów, którzy zapewne potwierdzą moje domniemania, bo jeżeli nawet samolotem nigdy nie lecieli, to przecież jednak kiedyś jakiś widzieli.

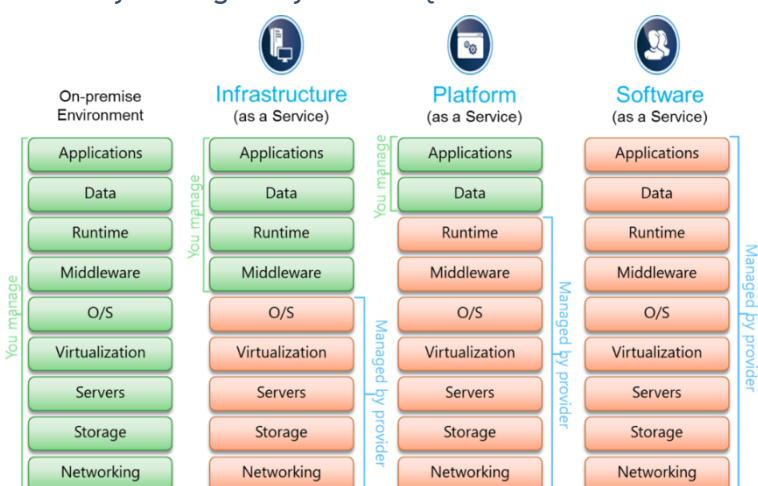
Rozprawiwszy się ze sprawami bieżącymi, możemy ze spokojem przejść do tego, co zapowiada tytuł, czyli - jak określiłoby to moje koleżeństwo z pracy - kolejnej mojej opowieści, że „to wszystko już kiedyś było”, a co - z perspektywy moich 60 lat pracy zawodowej często widać nader dobrze. Bo zdarza mi się mówić, że to czy tamto kiedyś już było, ale wiem też, że w międzyczasie to coś zrobiło kilka kótek w cyklu Deminga, niczym szybowiec w kominie i dzisiaj jest na zupełnie innym niż kiedyś poziomie.

Na początek więc - co to jest owe tajemnicze ZETO? ZETO otóż, to skrót od Zakład Elektronicznej Techniki Obliczeniowej, czyli ośrodek usługowy mogący świadczyć pełen wachlarz usług związanych z informatyką - od projektowania systemów, poprzez ich oprogramowanie, po pełen zakres eksploatacji. Pierwsze ZETO powstawały w Polsce w latach 60., a niektóre - przetrwały do dziś.

Zamiast męczyć się z własnym komputerem, można było zlecić owemu ZETO kompleks usług i samemu ograniczyć się do dostarczania własnych danych, odbierania wyników i płacenia faktur. A dane owe można było dostarczać w postaci dokumentów lub samemu przynosić je z nich na tzw. maszynowe nośniki informacji.

Podobną do ZETO rolę pełniły u nas liczne ośrodki branżowe (ETOB dla budownictwa, ZIPO dla stoczni, COIG dla górnictwa czy CIBEH dla hutnictwa).

Gdy ktoś chciał - mógł projektować systemy i tworzyć programy samemu, a ZETO zlecać tylko ich produkcyjne wykonywanie. Gdy ktoś nie potrzebował systemów szytych na miarę, mógł skorzystać z gotowych rozwiązań ZETO.

Centra takie istniały w wielu krajach, a największe, jakie widziałem, było w Doncaster, w Zjednoczonym Królestwie, skąd obsługiwało cały, kwitnący wtedy, brytyjski przemysł węglowy. Ciekawostką były tam dwie duże hale. W jednej było kilkadziesiąt drukarek wierszowych, drukujących wyniki i bieżące dokumenty produkcyjne. Druga hala przypominała, wielokrotnie powiększony, parter pałacu Działyńskich w Poznaniu (miejsce do zawracania i osobne bramy dla przyjeżdżających i wyjeżdżających powozów z gośćmi): przez jedną bramę o gumowych skrzydłach wjeżdżały tam furgonetki Poczty Królewskiej by, po zabraniu paczek z tym, co wydrukowały rzeczne drukarki, wyjechać drugą. Ruch był tam jak wieczorem na Piccadilly Circus. Nieco mniejszą kopią tego modelu był ośrodek koncernu ČKD w Pradze (blisko 40 tys. zatrudnionych), gdzie zastosowano podział na trzy poziomy: na jednym były nie wymagające obsługi jednostki centralne komputerów, na drugim - napędy dyskowe i taśm magnetycznych, i na trzecim - drukarki.

Przywołajmy teraz, pokazywany wszędzie, model przedstawiający rosnące zaangażowanie ośrodka chmurowego - od Infrastructure-as-a-Service (IaaS) do Software-as-a-Service (SaaS). Czym zasadniczo różniło się ZETO od tych dzisiejszych chmur obliczeniowych? Dostępem przez Sieć, co zarówno samemu trybowi korzystania jak i dostarczaniu danych i odbieraniu wyników, przydaje aspekt natychmiastowości.

By nie było, że upraszczam i nie wiem, o czym mówię - o chmurze pierwszy raz pisałem i mówiłem publicznie, gdy chmura AWS była we wczesnym dzieciństwie, a niejaki Jing Zhang, bodaj z IBM, postulował chmurę prywatną jako odpowiedź na stawiane wówczas chmurze zarzuty (prof. Greg Conti z West Point Military Academy: „mi data es su data”). Co więcej - od dawna widzę, że swoistym wizjonerem chmury był mój szef z lat 70., Waldemar Stroiński, który, mając pod sobą duży, zakładowy ośrodek obliczeniowy z własnymi komputerami i ponad 250 osobami na pokładzie, mawiał często: nam potrzebny jest prąd, a nie własna elektrownia.

Bogdan Pilawski

Składki członkowskie

Zwracamy się z uprzejmą prośbą o uregulowanie zaległych składek członkowskich na poczet Naukowego Towarzystwa Informatyki Ekonomicznej w wysokości min. 40 zł (dla studentów 20 zł).

*Składka za 2021 rok wynosi min.
40zł (dla studentów 20zł)*

Prosimy o uregulowanie należności, dokonując wpłat na konto stowarzyszenia.
Tytuł przelewu: „Składka członkowska za ... rok”

*Z wyrazami szacunku
Skarbnik NTIE
Dr inż. Paula Bajdor*

Dane do przelewu

Naukowe Towarzystwo Informatyki Ekonomicznej
ING Bank Śląski S.A.
ul. Sokolska 34
40-086 Katowice
Nr rachunku:
57 1050 1214 1000 0023 4356 2829

Zespół redakcyjny

Redaktor Naczelna
Dr inż. Ilona Pawełszek
ilona.paweloszek@pcz.pl

Dr inż. Paula Bajdor
paula.bajdor@pcz.pl

Dr Cezary Stępnik
cezary.stepniak@pcz.pl

Dr inż. Michał Wiśniewski
michal.wisniewski@pw.edu.pl